

Фонд за науку
Републике Србије

БИЛТЕН 2023/1

Тема билтена:
ИДЕНТИТЕТИ

Билтен 2023/1

Уводна реч

Поштовани чланови научне заједнице,

С великим задовољством вам представљамо нови број Билтена који је посвећен почетку реализације пројеката у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ, као и новим програмима Фонда за науку у 2023. години.

Фонд за науку је у марту 2023. године обележио четири године од оснивања и успешног рада на подизању квалитета науке у Србији. За све то време наш тим је заједно са партнерима и сарадницима пажљиво разматрао предлоге и повратне информације истраживача, сумирао и систематизовао искуства, као и релевантне праксе домаћих и међународних институција, у сврху оптимизације процедура конкурсања и извештавања, измене динамике извештавања, али и смањења административних захтева. Фонд за науку је у претходном периоду препознао додатне активности и механизме подршке научној заједници, као и потребне измене аката и процедура. Истовремено је идентификована потреба да се одредбама Закона о Фонду за науку пропишу ефикаснији механизми у креирању и реализацији научноистраживачких програма, укључујући различите фазе реализације програма и правила праћења њихове реализације.

У 2023. години настављамо са мисијом подршке пројектима. У првом кварталу 2023. године почела је реализација 16 пројеката у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ, који су посвећени истраживању богатства и плуралитета различитих облика идентитета у нашем друштву. Фонд за науку је до сада подржао финансирање 298 пројеката, на којима учествује 1.852 истраживача. Ове године планирано је објављивање четири програма: ПРОМИС 2023, ДИЈАСПОРА 2023, ИДЕЈЕ 2023 и ДОКАЗ КОНЦЕПТА.

Фонд за науку Републике Србије

О Фонду за науку РС

Стратешки циљ Фонда за науку РС је да обезбеди квалитетне услове за континуирани развој научноистраживачких и развојних активности у Републици Србији. Фонд за науку РС развија програме који обезбеђују високи научни ниво и иновативност резултата, конкурентност на међународном нивоу и релевантност у односу на изазове друштва у целини. Поред тога, програми Фонда за науку имају за циљ да подрже развој капацитета истраживача у Србији, интеграцију са међународним научним и технолошким пројектима, сарадњу са научном дијаспором и привредним сектором.

Процедуре Фонда за науку РС на основу којих се врши селекција пројеката који ће бити подржани, усаглашене су са процедурама које примењују други европски фондови за науку и обезбеђују једнаке услове конкурса за све истраживаче, конкуритивност селекције пројеката, као и транспарентност, независност и објективност током одабира научноистраживачких пројеката.

Фонд за науку је од 2019. године отворио 8 програма, који су тренутно у различитим фазама реализације. Осим финансирања научноистраживачких пројеката кроз наше програме, настављамо и са промоцијом науке, научних резултата и важности науке за привредни, економски, технолошки, друштвени и културни напредак Србије.

Фонд за науку РС је посвећен стварању услова за висок ниво квалитета и утицаја научних истраживања који ће померати границе науке и допринети унапређењу нашег друштва. Зато ћемо и у будућности наставити да будемо партнер научној заједници Србије обезбеђујући финансирање неопходно за квалитетно бављење научним радом. У посебном фокусу Фонда за науку остаје обезбеђивање подршке истраживачима и научноистраживачким институцијама у јачању професионалних капацитета, унапређењу научног рада, запошљавању младих истраживача, куповини капиталне научне опреме и стварању врхунских научних резултата.

Изврсност

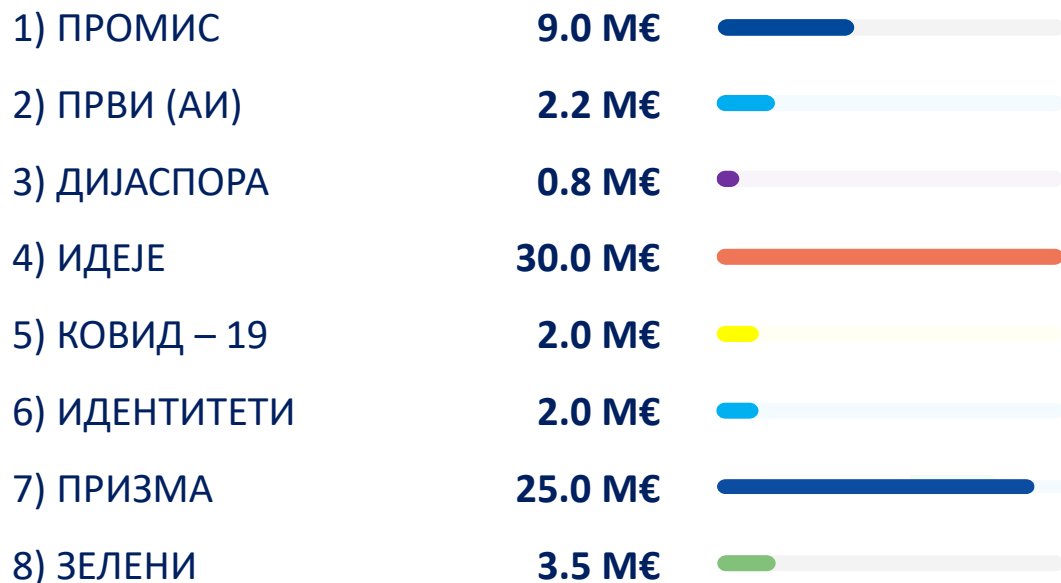
Утицај

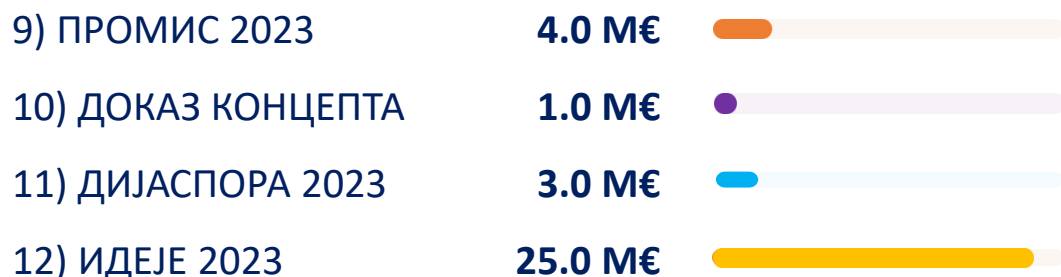
Реализација

Програми Фонда за науку РС

Нови програми у 2023.

74,5 М€

укупан буџет за 8 програма

33 М€

укупан буџет за 4 нова програма у 2023. години

Средства за финансирање програма Фонда за науку РС обезбеђена су кроз буџет Републике Србије, као и на основу заједничког улагања Владе Републике Србије - Министарства науке, технолошког развоја и иновација, зајма Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE.

Информације о програмима Фонда за науку

Истраживачки програми

Бр.	1	2	3	4	5	6	7	8
Програми	ПРОМИС	ПРВИ (АИ)	ИДЕЈЕ	КОВИД-19	ИДЕНТИТЕТИ	ДИЈАСПОРА	ЗЕЛЕНИ	ПРИЗМА
Број пријављених пројеката	585	70	917	129	160	126	26	656
Број одобрених пројеката	59	12	105	14	16	92
Мин. одобрени буџет пројекта	25.261,66 €	121.296,51 €	67.943,75 €	46.865,92 €	73.063,30 €	4.499,25 €
Макс. одобрени буџет пројекта	200.000,00 €	200.000,00 €	499.535,17 €	406.612,43 €	145.763,81 €	10.000,00 €
Укупан одобрени буџет	8.964.169,42 €	2.207.774,08 €	29.999.198,17 €	1.973.435,71 €	1.999.993,80 €	797.591,59 €	3.500.000,00 €	25.000.000,00 €
Број истраживача из Србије	317	119	1041	130	115	268
Број истраживачких група у организацији	114	23	267	29	47	92
Број научно-истраживачких организација	51	19	98	19	29	43
Број истраживача из дијаспоре	0	3	18	4	0	88
Број научница/научника	184/133	41/78	622/419	85/45	75/40	151/117
Број публикација/Међународне публикације/М21+М21а публикације	741/503/173	285/261/21	412/144/56	74/62/13	...	173/75/27

УКУПНО

Број одобрених пројеката	298
Укупан одобрени буџет	45.942.162,77 €
Број истраживача из Србије	1852
Број истраживачких група у организацији	541
Број научно-истраживачких организација	124
Број истраживача из дијаспоре	111
Број научница/научника	1083/769
Број публикација/Међународне публикације/М21+М21а публикације	1685/1045/290

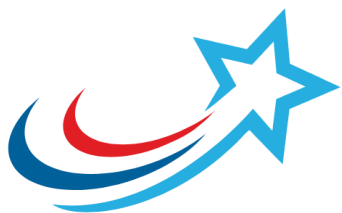
Програми међународне мобилности и сарадње

Програми у фази евалуације

Програми Фонда за науку у 2023. години

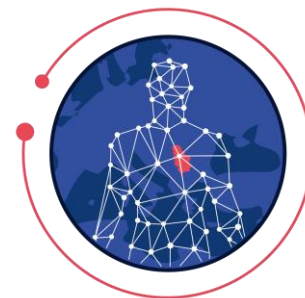
Обезбеђивање финансија, отварање нових програма и њихова координација, задатак су Фонда, али и прилика да наши истраживачи ојачају своје капацитете, остваре међународну сарадњу, креирају своје пројектне тимове, укључе младе докторанде у научноистраживачки рад, набаве опрему која ће остати на располагању новим научним нараштајима, припреме се за међународне грантове и на крају, достигну врхунске научне резултате. Програми Фонда за науку су припремани тематски и усклађени са стратешким и приоритетним темама Републике Србије.

У току 2023. године планирано је објављивање четири програма, од којих три представљају нове циклусе програма ПРОМИС, ДИЈАСПОРА и ИДЕЈЕ, док је четврти програм, ДОКАЗ КОНЦЕПТА нови програм Фонда за науку.

1) ПРОМИС 2023

Подршка младим истраживачима и научницима у раној фази каријере (све научноистраживачке области)
Трајање програма: **2 године**

3) ДИЈАСПОРА 2023

Сарадња српске науке са дијаспором кроз реализацију заједничких пројеката (све научноистраживачке области)
Трајање програма: **2 године**

2) ДОКАЗ КОНЦЕПТА

Тестирање научних идеја, хипотеза или претпоставки са могућностима комерцијалне примене
Трајање програма: **1 година**

4) ИДЕЈЕ 2023

Подршка основним и примењеним истраживањима заснованим на изврсним идејама (све научноистраживачке области)
Трајање програма: **3 године**

Рад Фонда за науку РС

Реализација програма Фонда за науку

Запослени Фонда за науку РС су током првог квартала 2023. године пратили реализацију пројеката, пружали подршку истраживачима током процеса пројектног извештавања и организовали отворена врата намењена додатној подршци приликом коришћења Портала за извештавање, организовали састанке руководиоца у оквиру Програма ИДЕЈЕ поводом краја прве године имплементације пројеката, организовали потписивање уговора о финансирању пројеката за Програм ИДЕНТИТЕТИ и организовали други степен евалуације пројеката за Зелени програм. У оквиру програмских активности током првог квартала 2023. године утрошено је 185.596,60 евра.

Међународна сарадња

Током првог квартала 2023. године Фонд за науку РС је наставио да ради на међународној сарадњи са циљем развоја науке и отварања могућности за покретање заједничких пројеката који ће повезивати научнике. Организовали смо више састанака са представницима страних агенција које се баве финансирањем научних истраживања, као и са представницима страних амбасада и образовних и научних институција других држава. Током овог квартала организовали смо састанке са представницима из Румуније, Уједињених Арапских Емирата, Велике Британије, Сједињених Америчких Држава и Израела. Разговарали смо о активностима Фонда, размењивали знања и искуства у области подршке науци и правили нове кораке ка будућим заједничким сарадњама које ће омогућити нове прилике за наше истраживаче.

Почетак реализације пројеката – Програм ИДЕНТИТЕТИ

Након процеса двостепене евалуације од стране независних рецензена, признатих међународних стручњака у својим научним областима, 16 пројеката је одобрено за финансирање у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ. Са руководиоцима наведених 16 пројеката одобрених за финансирање су потписани уговори о финансирању реализације пројеката, чиме је обележен и почетак реализације овог програма. Истраживачи ће имати прилику да реализују своје пројекте у периоду од две године средствима обезбеђеним из буџета Републике Србије у износу од 2 милиона евра.

Оперативни рад Фонда за науку РС

Запослени Фонда пружали су административну подршку раду органа Фонда за науку и стручну подршку истраживачима у примени правила програма и других важећих прописа приликом реализације пројеката, обављали редовне уплате за реализацију научноистраживачких пројеката и реализовали набавке неопходне за несметано обављање делатности Фонда. Запослени Фонда за науку РС континуирано раде на развоју програма и процедура. У овом процесу је веома важна отворена комуникација и сарадња са научном заједницом, домаћим и међународним партнерским институцијама, европским фондовима за науку и другим сарадницима са којима се размењују знања и праксе које могу да помогну у развоју наше институције, процедура и програма.

Други степен евалуације пројеката – Зелени програм

Фонд за науку РС је током првог квартала 2023. године организовао други степен евалуације пројеката за Зелени програм сарадње науке и привреде. Процес селекције предлога пројеката се обавља на основу критеријума изврности, утицаја и реализације. Пројекти који буду одобрени за финансирање ће почети са реализацијом која ће трајати до 24 месеца. За реализацију пројеката у оквиру овог јавног позива је издвојено 3,5 милиона евра из буџета Републике Србије. По завршетку реализације, успешни пројекти ће имати прилику да конкуришу за додатна средства у оквиру посебног јавног позива за другу фазу овог програма.

Рад органа Фонда за науку РС

Током првог квартала 2023. године органи Фонда за науку организовали су редовне седнице на којима су реализоване активности у складу са законом и пословником о раду. Током првог квартала Научни савет је одржао 2 седнице, на којима су, поред редовних активности, предложени чланови Програмских одбора за програме – ПРОМИС 2023, ДОКАЗ КОНЦЕПТА, ДИЈАСПОРА 2023, ИДЕЈЕ 2023 и припремљен је предлог Програм ПРОМИС 2023. Управни одбор је одржао 4 седнице, на којима су усвојени предлози за Програмске одборе за припрему, анализу и праћење нових програма Фонда – ПРОМИС 2023, ДОКАЗ КОНЦЕПТА, ДИЈАСПОРА 2023, ИДЕЈЕ 2023 и усвојен Програм ПРОМИС 2023. Надзорни одбор је одржао 2 седнице на којима је, осим активности предвиђених законом и пословником о раду, дата сагласност на годишњи извештај о раду и финансијски извештај са завршним рачуном за 2022. годину.

Стечена искуства и активности намењене даљем унапређењу процедура и програма Фонда за науку

Фонд за науку РС је у претходном периоду систематизовао научене лекције пратећи реализацију 5 програма који су били до тада активни и прикупљајући повратне информације научника у свим приликама. Пажљивом анализом података и предлога прикупљених у консултативном процесу са научном заједницом, домаћим и иностраним партнерима и стручњацима, Фонд је препознао додатне активности и механизме подршке научној заједници, као и потребне измене аката и процедура, а све у сврху напретка науке у Србији. Након четири године рада Фонда за науку, идентификована је потреба да се одредбама Закона о Фонду за науку пропишу ефикаснији механизми у креирању и реализацији научноистраживачких програма, укључујући различите фазе реализације програма и правила праћења њихове реализације.

- **Припрема и пријава предлога пројеката** - Фонд за науку је у 2022. години променио и поједноставио процедуре за припрему предлога пројеката и увео нови портал специјализован за подношење предлога пројеката. Искуства са три програма отворена у 2022. години су показала да су нове процедуре и нови портал успешно прихваћени и да су допринели бржој и ефикаснијој процедури припреме и подношења предлога пројеката.
- **Евалуација пројеката** - Фонд за науку је у 2022. години променио и поједноставио процедуре за евалуацију предлога пројеката. Међутим, како би овај процес био ефикасан и примерен потребама програма и евалуацији научноистраживачких пројеката, неопходно је обезбедити системско решење за ефикасно ангажовање великог броја иностраних евалуатора, уз поштовање законских оквира и уредби владе РС, што ће бити једна од приоритетних активности Фонда за науку у наредном периоду.
- **Праћење реализације пројеката и пројектно извештавање** - Фонд за науку РС је у 2023. години започео значајне измене и поједностављења у оквиру овог сегмента рада.
 - **Једноставније административне процедуре** – Поједностављене су процедуре које се односе на процес измена у току реализације пројеката уз смањење броја корака и потпуну дигитализацију целог процеса кроз специјализовану софтверску платформу за управљање пројектима и извештавање. Фонд за науку ће наставити да развија нове функционалности платформе које ће пратити потребе научне заједнице и специфичности различитих програма.
 - **Измена динамике извештавања** – На новим програмима Фонда за науку предвиђено је годишње извештавање уз праћење напретка пројекта на шестомесечном нивоу. Фонд за науку планира да ове измене буду примењиве и на текућим програмима, због чега је током првог квартала радио и на припреми предлога измена аката текућих програма којима ће се омогућити примена истог принципа извештавања.

Сарадња и узајамна подршка

На основу досадашњег искуства са програма који су реализовани у оквиру Фонда за науку, примећено је да постоји значајна разлика у подршци коју НИО пружају својим истраживачима. Фонд за науку ће у сарадњи и консултацијама са корисницима средстава размотрити могућности јачања капацитета НИО у погледу пројектног управљања. У наредном периоду такође настављамо сарадњу са истраживачима у погледу промоције научно-истраживачких пројеката и резултата, усавршавању комуникацијских и презентацијских вештина истраживача, као и представљању најефикаснијих дисеминационих алата. Фонд за науку ће посебну пажњу посветити повезивању истраживача и подстицању сарадњи и заједничког рада на истраживањима.

Научни резултати пројеката

Објављене научне публикације у периоду 2020-2023

Током реализације пројеката у оквиру 5 програма Фонда за науку, наши истраживачи су предано радили на стварању важних научних резултата у својим областима истраживања. Када су у питању научни радови, истраживачки тимови пројеката су до сада кроз кварталне извештаје пријавили објављивање великог броја радова у међународним и домаћим стручним часописима, као директан резултат пројеката, од чега је значајан број радова објављен у врхунским међународним часописима.

1685 публикација у часописима и на конференцијама

1045 међународних публикација **290** рада у врхунским међународним часописима (M21 и M21a)

ПРОМИС

741

публикација у часописима
и на конференцијама

503

рада у међународним
публикацијама

173

рада у врхунским
међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

ПРВИ (АИ)

285

публикација у часописима
и на конференцијама

261

рад у међународним
публикацијама

21

рад у врхунским
међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

ДИЈАСПОРА

173

публикација у часописима
и на конференцијама

75

радова у међународним
публикацијама

27

радова у врхунским
међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

ИДЕЈЕ

412

публикација у часописима
и на конференцијама

144

радова у међународним
публикацијама

56

радова у врхунским
међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

КОВИД-19

74

публикација у часописима
и на конференцијама

62

радова у међународним
публикацијама

13

радова у врхунским
међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

Програм ИДЕЈЕ

Завршетак прве године реализације пројеката и организовање састанака руководиоца у оквиру програма

Током првог квартала 2023. године руководиоци пројеката на програму ИДЕЈЕ извештавали су о реализацији пројектних активности кроз годишње извештаје. Годишњи извештаји су били прилика да руководиоци пројеката извештају Фонд за науку о научним резултатима својих пројеката, али и да пруже повратну информацију у вези са својим досадашњим искуством на програму, као и степеном задовољства, сарадње и комуникације са Фондом за науку.

На узорку од 78 прегледаних годишњих извештаја, закључено је да је 76 руководиоца изразило висок степен задовољства сарадњом са Фондом за науку, док су 2 руководиоца изнела неутралан став по овом питању. Руководиоци су похвалили брзину и квалитет информација које добијају од својих пројектних референата, као и континуирано унапређење Портала за извештавање. Фонд за науку ће наставити да ради на унапређивању сарадње и комуникације између руководиоца и пројектних референата током процеса реализације пројеката и пројектног извештавања.

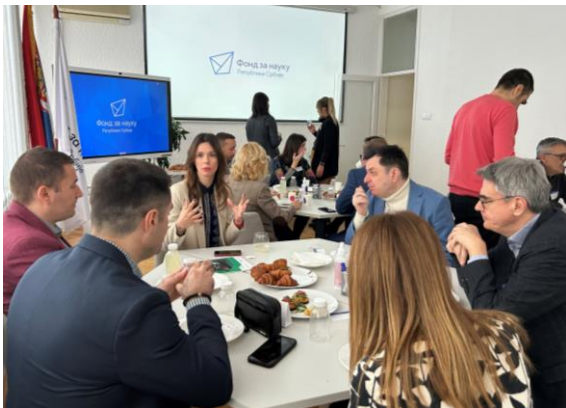
Закључно са првим кварталом 2023. године, руководиоци 105 пројеката у реализацији на програму ИДЕЈЕ, пријавили су следеће научне резултате:

412 публикација у часописима и на конференцијама
у периоду 2022-2023

144 радова у међународним публикацијама

56 радова у врхунским међународним часописима
(категорије M21 и M21a)

У марту 2023. године, Фонд за науку је организовао састанке за руководиоце и представнике истраживачких тимова у оквиру четири потпрограма Програма ИДЕЈЕ: друштвене и хуманистичке науке - ДХ, (био)медицинске науке - БМ, природне науке - ПН и техничко-технолошке науке - ТТ. Руководиоци пројеката имали су прилику да се упознају са резултатима прве године реализације програма ИДЕЈЕ, као и да се упознају са колегама из сродних научних области и њиховим пројектима.

Састанак руководиоца и представника
истраживачких тимова - ДХ науке (2.3.2023)

Састанак руководиоца и представника
истраживачких тимова - БМ науке (3.3.2023)

Састанак руководиоца и представника
истраживачких тимова - ПН науке (6.3.2023)

Састанак руководиоца и представника
истраживачких тимова - ТТ науке (7.3.2023)

Програм ИДЕНТИТЕТИ

Почетак реализације пројеката

Програм ИДЕНТИТЕТИ је први програм Фонда за науку намењен искључиво истраживањима у области друштвених и хуманистичких наука. Богатство и изражена мултикултуралност нашег друштва стварају потребу за озбиљним и квалитетним научним истраживањем појединачних и групних идентитета – друштвених, културних, националних, језичких, просторних, економских и других.

Фонд за науку Републике Србије одржао је „kick-off“ састанак поводом почетка реализације пројеката у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ. Том приликом су потписани уговори о финансирању са руководиоцима 16 одобрених пројеката, чиме је свечано обележен почетак реализације овог програма.

Истраживачки тимови ће проучавати различите теме и аспекте идентитетског питања, од питања етничких идентитета, попут улоге школе у заједничкој изградњи етничког идентитета адолесцената, утицаја неоплатонизма на религијске традиције Балкана у XIV и XV веку и адаптације и трансформације српског средњовековног племства под османском влашћу, па до савремених економских истраживања са фокусом на економске индикаторе и спремност привреде Србије да примењује принципе циркуларне и самоодрживе економије.

Посебно је изражена тема родне перспективе идентитета коју ће проучавати више пројеката у склопу овог програма, са посебним фокусом на улогу жене. Ти пројекти ће истраживати потенцијални развој кризе идентитета жена које се суочавају са неплодношћу, ефекте управљачке праксе жена предузетница у производном сектору, повезаност професионалне сегрегације и родног јазу у платама, али и улози жена у стваралаштву и уметности од почетка 20. века па надаље.

Желимо пуно успеха свим истраживачким тимовима у реализацији пројеката која их очекује.

Потписивање уговора о финансирању реализације 16 пројеката Програма ИДЕНТИТЕТИ у просторијама Фонда за науку РС

Програм финансиран средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

Програм ИДЕНТИТЕТИ

У оквиру програма ИДЕНТИТЕТИ, истраживачи ће имати прилику да реализују своје пројекте у периоду од две године средствима обезбеђеним из буџета Републике Србије у износу од 2 милиона евра. На 16 пројеката одобрених за финансирање ће учествовати 115 истраживача из 29 научноистраживачких организација. Пројектима ће руководити укупно 10 жена и 6 мушкараца. На програм је конкурисало укупно 1300 истраживача из 106 научноистраживачких организација са 160 предлога пројеката.

Коначну ранг листу пројеката одобрених за финансирање можете погледати на званичном сајту Фонда за науку, на следећем [линку](#). Више информација о самом програму, анализу пролазности по фазама евалуације, резултате првог и другог степена евалуације, као и коначне резултате евалуације у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ можете да пронађете у секцији Позиви на званичном сајту Фонда за науку, на следећем [линку](#).

16 пројеката	115 пројеката
1,999,993.80 € укупан буџет	75/40 истраживачица/истраживача
73.063,30 € минимални буџет	10/6 руководитељки/руководилаца
145.763,81 € максимални буџет	29 НИО учесница на пројекту
24 месеца трајања програма	

Програм финансиран средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

Зелени програм сарадње науке и привреде

Завршетак двостепене евалуације пројектних предлога

Кроз развој иновативних решења, наука може помоћи у стварању света у коме човек и природа могу функционисати заједно на одрживи начин. Ипак, да би научна истраживања пронашла пут практичне примене, веома је важно да научници заједно са привредом развијају решења која ће моћи да се примене у свим сферама живота, од индустрије до свакодневног живота. Имајући у виду важност ове мисије, Зелени програм сарадње науке и привреде је намењен пружању практичне подршке сарадњи науке и привредног сектора, засноване на коришћењу расположивих научних потенцијала, и подршке одрживом развоју, као и подизању нивоа квалитета животне средине. Програм се заснива на, Законом о Фонду за науку прописаном, Програму РАЗВОЈ и у складу је са националним стратегијама, као и стратегијом Европске уније „Пут до здраве планете“ и акционим планом „Према нултој стопи загађења ваздуха, воде и земљишта“.

Зелени програм сарадње науке и привреде је програм Фонда за науку који је намењен практичној подршци сарадњи науке и привредног сектора, пре свега у области смањења загађења животне средине, са укупним опредељеним буџетом од 3.500.000 €. Укупан број пристиглих пројектних апликација је 26, са кумулативним буџетом од 4.694.173,49 €. Носиоци предлога пројеката су научноистраживачке организације у оквиру Универзитета у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Приштини, и Новом Пазару. Пријављени предлози пројеката су усмерени на развој решења у различитим областима која ће допринети смањењу загађења ваздуха, воде и земљишта, подстаћи коришћење зелених технологија у индустрији, и омогућити ефикасније и квалитетније управљање отпадом.

У првом кварталу 2023. године, Фонд за науку је реализовао другу фазу евалуације предлога пројеката, као и проверу утицаја на животну средину и друштвене утицаје планираних активности свих пројеката који су прошли у другу фазу евалуације.

26 укупан број пријављених пројеката

3.500.000 € укупан буџет Програма у првој фази реализације

24 месеца трајање прве фазе реализације програма

Програм финансиран средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

Програм ПРИЗМА

Програм ПРИЗМА је осми по реду отворени програм Фонда за науку намењен финансирању пројеката који се заснивају на изврсним идејама које у будућности могу да имају значајан утицај на развој науке, али и друштва у целини. Програм има за циљ да пружи подршку истраживањима која ће допринети развоју научних и практичних аспеката у области техничко-технолошких наука, експерименталних, као и практичних и клиничких истраживања која треба да допринесу побољшању здравља људи, истраживању значајних тема из области друштвених и хуманистичких наука у нашој земљи и подизању нивоа науке у вештачкој интелигенцији.

Програм ПРИЗМА ће подржавати основна и примењена истраживања у свим научним областима. Програм ће се реализовати у оквиру шест потпрограма за развој научних истраживања у следећим научним областима:

- 1) природне науке и математика,
- 2) техничко-технолошке науке,
- 3) (био)техничке науке,
- 4) (био)медицинске науке,
- 5) вештачка интелигенција,
- 6) друштвене и хуманистичке науке.

656 укупан број пријављених пројеката

25.000.000 € укупан буџет Програма

175.000.000 € укупан буџет пријављених предлога пројеката

300.000 € максималан буџет предлога пројекта

36 месеци укупно трајање Програма

6190 укупан број истраживача на пријављеним предлозима пројеката

3412/2778 број жена/број мушкараца у укупном броју истраживача

Услед промена процедура за ангажовање евалуатора, дошло је до временског померања почетка првог степена евалуације. Промене процедура се односе само на начин ангажовања иностраних евалуатора, при чему услови и квалификације остају непромењени, као и процедуре саме евалуације. Руководиоци предложених пројеката ће путем мејла бити обавештени о новим роковима.

Програм финансиран средствима:

Програм ДИЈАСПОРА

Програм мобилности и сарадње са српском научном дијаспором

ДИЈАСПОРА 2020 – Ваучери за размену знања

Програм сарадње српске науке са дијаспором представља финансијски подстицај научно-истраживачким организацијама, појединцима и истраживачким тимовима из Србије намењен развоју сарадње и подршци заједничким активностима са српском научном дијаспором у сродним научним и истраживачким областима. Програмом је омогућено финансирање краткотрајних посета научника из Србије стручњацима из дијаспоре, њиховим институцијама и организацији заједничких активности.

На програму учествује укупно 92 истраживачка тима у партнерству са 92 различите научноистраживачке институције из 22 земље света, од САД, Канаде, Бразила, преко већине европских земаља, па све до Кувајта, Сингапура, Кине и Аустралије.

У првом кварталу 2023. године 65 пројеката је било у фази реализације, док су осталих 27 финализовани. Постигнути су значајни научни резултати у досадашњој реализацији програма:

173 публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2023

75 радова у међународним публикацијама

27 радова у врхунским међународним часописима (категорије M21 и M21a)

ДИЈАСПОРА 2023 – Заједнички истраживачки пројекти

Први квартал 2023. године био је такође посвећен припреми новог позива програма ДИЈАСПОРА 2023 који ће такође бити отворен у 2023. години. Програм ће бити намењен свим научноистраживачким областима. Новим позивом ће, осим подршке мобилности научника, бити одређена средства за спровођење заједничких истраживања са члановима српске научне дијаспоре и њиховим тимовима.

3.000.000 € укупан буџет Програма

24 месеца укупно трајање Програма

Чланица истраживачког тима пројекта OXInDisPro са програма ДИЈАСПОРА 2020, мр Ивана Николић, у посети лабораторији Haswell, Департман за биологију на Вашингтон Унверзитету у Сент Луису

Руководитељка пројекта Timber&FRP са програма ДИЈАСПОРА 2020, др Марија Тодоровић у посети партнерској институцији и др Марку Павловићу на Delft University of Technology у Холандији

Програм ПРВИ (АИ) и КОВИД-19

Завршетак реализације пројеката

Програм за развој пројеката из области вештачке интелигенције - ПРВИ (АИ)

Програм ПРВИ (АИ) има за циљ подстицање изврности и релевантности научних истраживања у домену вештачке интелигенције у Србији, као и у развоју људских ресурса из домена вештачке интелигенције. Програм је реализован у оквиру два потпрограма, од којих је један намењен основним, а други примењеним истраживањима из области развоја вештачке интелигенције. За финансирање је одобрено 12 пројеката и то 6 пројеката из основних, а 6 из примењених истраживања.

У току првог квартала 2023. године завршена је реализација планираних пројектних активности на 2 пројекта, док је осталих 10 пројеката завршило са реализацијом у претходном периоду.

Пријављени научни резултати на програму:

285

укупан број публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2023

261

рад у међународним публикацијама

21

рад у врхунским међународним часописима (категорије M21 и M21a)

Програм финансиран средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

Специјални програм истраживања КОВИД-19

Програм КОВИД-19 инициран је и припреман под околностима ванредног стања које је у Републици Србији проглашено поводом КОВИД-19 пандемије. 14 пројеката финансираних у склопу овог програма имали су за циљ да допринесу ефикасном научном одговору и омогуће бољу спремност и реаговање друштва на КОВИД-19 пандемију. На програму је учествовало 11 пројеката из области (био)медицинских наука, 2 из економских, социолошких, психолошких области истраживања и управљања сложеним системима и 1 из (био)медицинског инжењерства и ИТ.

У првом кварталу 2023. године један пројекат на програму КОВИД-19 је био у фази реализације, док је осталих 13 пројеката завршило са реализацијом у претходном периоду.

Пријављени научни резултати на програму:

74

укупан број публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2023

62

рада у међународним публикацијама

13

радова у врхунским међународним часописима (категорије M21 и M21a)

Програм финансиран средствима:

Програм ПРОМИС

Програми намењени младим истраживачима

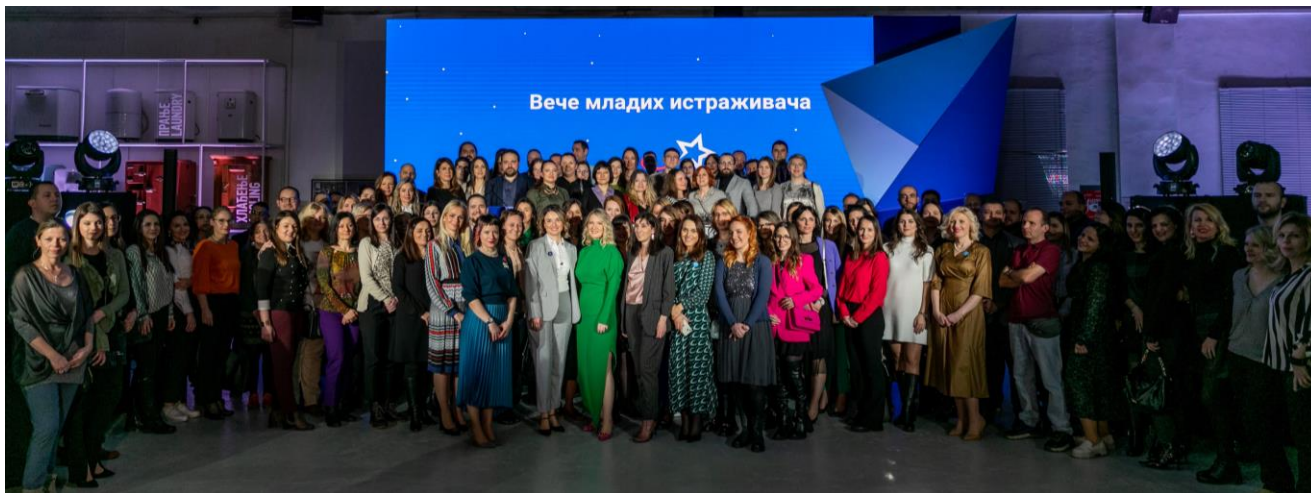
ПРОМИС 2020-2022 – Завршетак првог циклуса

ПРОМИС 2020-2022 је први пилот програм Фонда за науку намењен изврсним пројектима младих истраживача. Програм је омогућио младим докторима наука да дефинишу сопствене програме истраживања, оформе тимове и сарађују са одговарајућим лабораторијама и истраживачким центрима у Србији и свету. Програм је почео са имплементацијом 2020. године. Од укупно 59 пројеката одобрених за финансирање у склопу ПРОМИС програма, у току првог квартала 2023. године, 2 пројекта су још увек у фази имплементације пројектних активности. До сада су пројекти у оквиру овог Програма остварили значајне научне резултате када је у питању број научних публикација објављених као директан резултат пројеката ПРОМИС програма:

741 публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2023

503 рада у међународним публикацијама

173 рада у врхунским међународним часописима (категорије M21 и M21a)

Фотографија тима Фонда за науку са руководиоцима Програма ПРОМИС 2020-2022 са догађаја намењеног младим истраживачима

ПРОМИС 2023 – Припремљен нови програм

У првом кварталу 2023. године обавили смо комплетну припрему програма ПРОМИС 2023, током које је урађена и анализа претходног програма ПРОМИС 2020-2022. ПРОМИС 2023 ће бити намењен младим истраживачима и научницима у раној фази каријере из свих научних области, до 7 година од датума одбране докторске дисертације. Програм има за циљ подршку новим основним и примењеним истраживањима и развоју нових идеја у свим научним областима. Пројекти у оквиру овог Програма немају унапред задате теме.

4.000.000 € укупан буџет Програма

150.000 € максимална вредност појединачног предлога пројекта

24 месеца укупно трајање Програма

6 максималан број чланова тима

Програм ПРОМИС 2020-2022 је финансиран средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

Програм ПРОМИС 2023 ће се финансирати средствима:

Република Србија
Министарство науке,
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#EУ
ЗА ТЕБЕ

Међународна сарадња

Велика Британија, САД, Израел

У току првог квартала 2023. године, Фонд за науку је организовао низ састанака са представницима амбасада у Србији који су имали за циљ да допринесу повезивању и стварању могућности за заједничке активности у погледу развоја науке и научноистраживачких пројеката.

У фебруару 2023, Фонд за науку РС је посетио други секретар Амбасаде Велике Британије у Београду, Кристофер Леи, који је задужен за теме науке и иновација у оквиру секције за Трговину, економију и животну средину. Са нашим гостом смо разговарали о могућностима сарадње у области науке између Фонда за науку РС и сродних институција у Великој Британији.

У марту 2023. године представнице Амбасаде САД, Вукица Станковић и Тијана Југовић из Одељења за медије, културу и образовање, посетиле су Фонд за науку. На састанку смо разговарали о различитим програмима које америчка амбасада финансира у области науке, као и о могућностима сарадње и организовања заједничких активности, студијских посета партнерским институцијама у САД и посетама америчких стручњака нашој земљи.

У марту 2023. године је организована посета представника амбасаде Израела. Са заменицом шефа мисије Амбасаде Израела у Београду, Александром Бен Ари разговарали смо о сарадњи Србије и Израела у области науке и повезивању научника из две државе. Састанку су присуствовали и представници Института за кардиоваскуларне болести Дедиње, као и Института за примену нуклеарне енергије, који су заједно са представницима Фонда за науку учествовали у студијској посети Израелу. Посебно важан део разговора се односио на могућности даљег повезивања са израелским научницима и предузетницима који су развили функционалне моделе коришћења научних истраживања у сврху развоја иновационих екосистема.

Посета представника амбасаде Велике Британије

Посета представника амбасаде САД

Посета представника амбасаде Израела

Међународна сарадња

Румунија, Уједињени Арапски Емирати

Током фебруара и марта 2023. године, Фонд за науку РС је организовао састанке са високим државним представницима Румуније и Уједињених Арапских Емирата који су исказали велико интересовање за наш рад и досадашње резултате програма.

У фебруару 2023, по позиву и у сарадњи са Светском банком, Фонд за науку је организовао посету представника Министарства за истраживање, иновације и дигитализацију Румуније. Румунску делегацију предводио је Саветник министра за истраживање, иновације и дигитализацију Румуније, Јон Истрате. Састанку су присуствовали и представници Светске банке задужени за имплементацију пројекта SAIGE. У току састанка смо, са нашим гостима разменили искуства о начину реализације научноистраживачких пројеката, искуствима и изазовима у области подршке науци и иновацијама, као и успешним моделима за развој ових области у две земље.

У марту 2023. године Фонд за науку је посетила делегација Уједињених Арапских Емирата коју је предводила државна министарка јавног образовања и напредних технологија УАЕ, Њ. Е. Сара Ал Амири. Састанку су присуствовали и амбасадор УАЕ у Србији, Њ.Е. Мубарак Саид Алдахри, директор Научно-технолошких политика и програма Министарства јавног образовања и в. д. шефа научно-технолошких политика истог министарства. Овај састанак је био прилика да наше госте упознамо са радом и резултатима Фонда за науку на пољу развоја науке у Србији и разменимо искуства из области подршке примењеним истраживањима и технолошком напретку. Министарка Ал Амири је похвалила комплементарност приступа Фонда за науку РС у погледу великих „bottom-up“ програма намењених свим истраживачким областима, наспрам посебних тематских програма који су препознати као специфични приоритети државе.

Посета представника Министарства за истраживање, иновације и дигитализацију Румуније Фонду за науку РС

Посета делегације УАЕ коју је предводила државна министарка јавног образовања и напредних технологија УАЕ, Њ.Е. Сара Ал Амири

Вече за нова открића

Обележавање 4 године од оснивања Фонда за науку РС

Фонд за науку РС је 13. марта 2023. године у Музеју науке и технике обележио 4 године од оснивања. Са нашим партнерима, сарадницима и пријатељима смо обележили још једну годину у којој смо заједничким снагама радили на стварању услова за напредак науке у Србији.

Том приликом смо са нашим гостима поносно поделили важне резултате који су постигнути током ове 4 године. Отворили смо 8 програма и обезбедили 74,5 милиона евра за научноистраживачке пројекте кроз буџет Републике Србије и Пројекат SAIGE – заједнички пројекат Републике Србије – Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Светске банке и Европске уније.

До сада је 298 пројеката добило подршку кроз наше програме. У 2023. години отварамо 4 нова програма са укупним буџетом од 33 милиона евра.

Ови резултати нас обавезују да у наредним годинама наставимо да предано радимо на мисији која је пред нама - финансирање научноистраживачких пројеката који ће допринети развоју науке, али и нашег друштва у свим аспектима. На овој мисији не бисмо могли да радимо и без великог труда и посвећености свих наших запослених.

Званицама су се на догађају обратили в. д. директора Фонда за науку РС др Милица Ђурић-Јовичић, директор канцеларије Светске банке у Србији Никола Понтара, шеф Одељења за сарадњу Делегације Европске уније у Србији Никола Бертолини и министарка науке, технолошког развоја и иновација у Влади Републике Србије др Јелена Беговић.

Обележавање 4 године од оснивања Фонда за науку РС

Представљање пројеката

WE-Succeed - Програм ИДЕНТИТЕТИ

Пројекти одобрени за финансирање у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ су током првог квартала 2023. године започели са реализацијом истраживања тема из области друштвених и хуманистичких наука.

Пројекат „Истраживање управљачке праксе жена предузетница како би побољшале своје компетенције за постизање пословног успеха“ (акроним „WE-Succeed“) је један од 16 пројеката који се реализују у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ.

Развој женског предузетништва је један од начина за постизање друштвене једнакости и побољшања квалитета живота кроз веће укључивање жена на управљачким позицијама. Женско предузетништво до сада није довољно проучавано, посебно када су у питању предузетнице у производном сектору. Пројекат WE-Succeed истражује управљачке праксе предузетница у производном сектору и начин на који ове праксе утичу на њихов пословни успех.

Истраживање ће допринети откривању карактеристика женског предузетништва у Србији, бољем разумевању различитих аспеката женског предузетништва и пословних пракси предузетница. Такође, пројекат ће допринети постизању низа националних стратешких циљева који се односе на конкурентност женског предузетништва, родну равноправност, као и сарадњу науке и привреде. Пружајући нова сазнања, пројекат ће подстаћи даља истраживања ове теме, и понудити предлоге за побољшање конкурентности предузетница у Србији и њихов социо-економски положај.

Истраживачки тим ће радити на изради индустријског решења кроз развој мобилне апликације коју ће предузетнице моћи да користе за потребе менаџмента пословних активности. Кроз ову активност пројекат иде корак даље и користи теоријска сазнања у развоју практичних решења.

#WE-Succeed

Назив: *Истраживање управљачке праксе жена предузетница како би побољшале своје компетенције за постизање пословног успеха*

Програм: ИДЕНТИТЕТИ

Руководилац пројекта: Др Данијела Стошић Панић

НИО: Економски факултет, Универзитет у Нишу

Буџет: 135,496.06 ЕУР

Представљање пројекта

ARSFID - Програм ИДЕНТИТЕТИ

Пројекти одобрени за финансирање у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ су током првог квартала 2023. године започели са реализацијом истраживања тема из области друштвених и хуманистичких наука.

Пројекат „Историјат и идентитет уметнице у српској модерној уметности – стварање извора за научно и уметничко премештање“ (акроним „ARSFID“) је један од 16 пројеката који се реализују у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ.

Досадашња истраживања показују да се број уметница у Србији у академским круговима повећава, али да се то не одражава на присуство уметница и њихових дела на самој „сцени“. Уметнице су мање видљиве, међусобно умрежене и ангажоване, стога је пројекат ARSFID фокусиран на стварање прве дигиталне отворене базе података о српским уметницама од 20. века па надаље. Креирање базе података је усмерено на четири области: музика, драма, визуелне уметности и књижевност. Ова платформа ће омогућити јачање капацитета уметница и допринети развоју могућности за различите научне и уметничке употребе ове базе података која ће се стално ажурирати.

Такође, уз креирање базе података, пројекат ће тежити и повећању видљивости уметница кроз стварање различитих садржаја: позоришне представе, концерти, изложбе, курсеви, подкасти и друга уметничка остварења на којима ће бити ангажоване уметнице из Србије. Истовремено, пројекат ће бити усмерен на публикување зборника радова, монографија, научноистраживачких радова и организацију и учешће на научним скуповима и округлим столовима.

Стварање отворене базе података ће заједно са развојем различитих облика уметничког и научног садржаја допринети повећању видљивости уметница у Србији, умрежавању уметница и повећању ангажованости у земљи и региону.

#ARSFID

Назив: *Историјат и идентитет уметнице у српској модерној уметности – стварање извора за научно и уметничко премештање*

Програм: ИДЕНТИТЕТИ

Руководилац пројекта: Др Наташа Црњански
НИО: Академија уметности, Универзитет у Новом Саду; Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду; Институт за књижевност и уметност

Буџет: 145,763.81 ЕУР

Жене у науци

„На Међународни дан жена и девојака у науци, поновимо ову фундаменталну поруку: женама је потребна наука, а науци су потребне жене. Само коришћењем свих извора знања, свих извора талената, можемо омогућити пуни потенцијал науке и одговорити изазовима нашег времена.“

Одри Азуле, генерална директорка УНЕСКО

Фебруар и март су месеци у коме је у посебном фокусу положај жена у друштву – 11. фебруар се обележава као Међународни дан жена и девојака у науци, док је 8. март посвећен Међународном дану жена.

Када је у питању положај жена у науци, током протекле деценије све већи број жена се укључује у науку и бави научноистраживачким радом. Ипак, само трећину укупног броја свих научника у свету чине жене, док је у Европи овај број ипак већи. Оно што охрабрује, јесте чињеница да према подацима из 2020. године у Србији научнице представљају 51,4% од укупног броја научника, што Србију поставља на 3. месту у Европи по броју жена запослених у науци и технологији. Иако су више од половине научника у Србији жене, увек постоји простора да заједнички радимо на повећању равноправности.

У Фонду за науку РС смо веома посвећени овом циљу и надамо се да ће наши програми и у будућности обухватати велики број научница - до сада је на нашим програмима ангажовано 64% научница, док су жене руководиоци на 160 од укупно 298 пројеката, односно на 53,7% пројеката.

Као институција посвећена напретку науке и пружању подршке научноистраживачком раду, настављамо да активно подржавамо равноправно укључивање жена у реализацију научних истраживања и надамо се да ће у следећим годинама све већи број девојака и жена одлучити да крене путем бављења науком.

Процент жена које руководе пројектима у оквиру 6 програма Фонда за науку

62,5%

Програм ИДЕНТИТЕТИ

60%

Програм ДИЈАСПОРА

54%

Програм ИДЕЈЕ

50%

Програм КОВИД-19

45%

Програм ПРОМИС

25%

Програм ПРВИ (АИ)

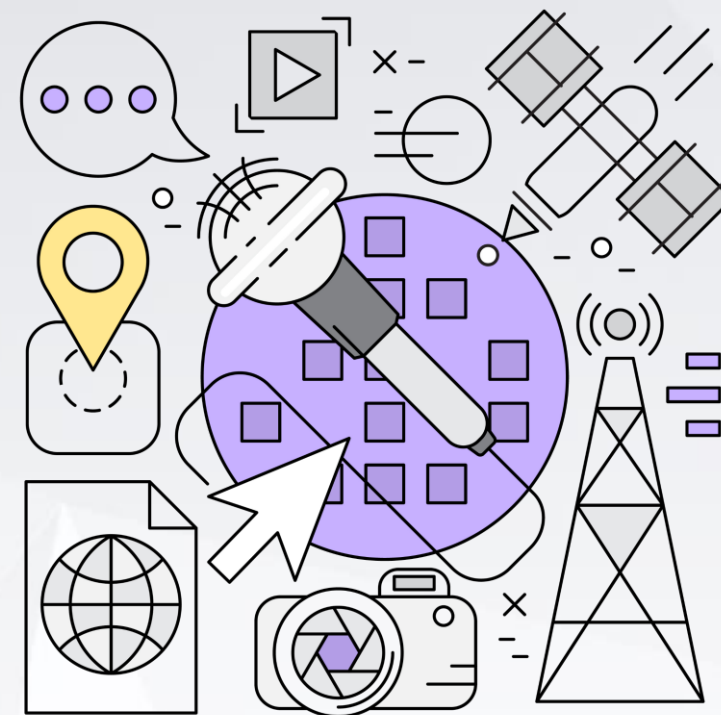
Наука у медијима

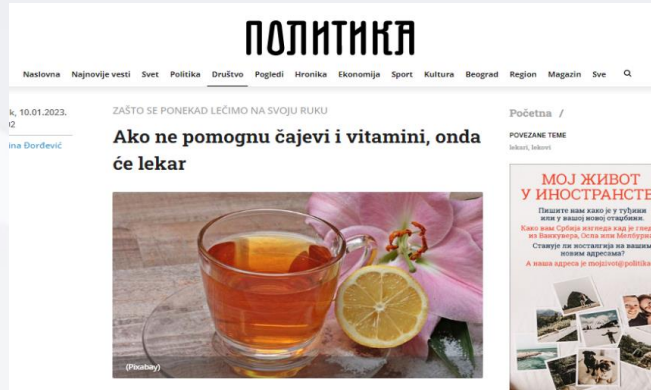
Један од важних циљева Фонда за науку је промоција науке, научних резултата и важности науке за економски, технолошки, друштвени и културни напредак Србије. Током првог квартала 2023. године, Фонд за науку је наставио да упознаје јавност са важним научним резултатима наших истраживача, који предано трагају за одговорима на важна питања и стварању решења која ће донети позитивне промене у свету око нас.

На следећој страни овог Билтена можете видети неке од медијских објава из првог квартала 2023. године које су у вези са пројектима Фонда за науку и активностима Фонда, док остале чланке у штампаним медијима, веб порталима, као и телевизијске репортаже и наступе у емисијама можете погледати на интернет страници Фонда за науку, на страници [Медији о нама](#).

266

укупан број медијских објава у првом кварталу 2023. године од чега су:

„Истраживање о употреби алтернативних метода лечења међу становницима Србије“, пројекат Reason4Health, Програм ИДЕЈЕ – Политика (10.1.2023). Чланак се налази на следећем [линку](#).

„Младе научнице добитнице националне стипендије ‘За жене у науци’ у организацији Лореал-УНЕСКО“, истраживачице ангазоване на пројектима ПРОМИС и ИДЕЈЕ – Илустрована политика (31.1.2023). Чланак се налази на следећем [линку](#).

„Научници од отпада праве лек за различите врсте тумора“, пројекат BioEcoLogics, Програм ИДЕЈЕ – РТС 1, Телеграф, Пинк, Б92.нет (15.1.2023). Један од чланака прочитајте на следећем [линку](#).

„Млади истраживачи на пројектима финансираним у оквиру Програма ПРОМИС“, руководиоци пројеката IN-DEPHT и CD-HEM, Програм ПРОМИС – РТС1 (13.3.2023). Емисија се налази на следећем [линку](#).

Пројекти одобрени за финансирање у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ – Политика, Енергетски портал, Екапија, Нова Економија (17.1.2023). Један од чланака прочитајте на следећем [линку](#).

„Фонд за науку обележио 4 године од оснивања“, годишњица оснивања Фонда за науку - Тањуг, Бета, Нова, Политика, Новости, CORD магазин, Оригинал Магазин (15.3.2023). Један од чланака прочитајте на следећем [линку](#).

Порука Билтена 2023/1

Знање, то су златне лествице преко којих се иде у небеса; знање је светлост које осветљава наш пут кроз живот и води нас у будућност пуну вечне славе.

Михајло Пупин, научник и проналазач

Знање нам помаже да се суочимо са изазовима. Знање нам омогућава да разумемо свет око себе и превазиђемо страх од непознатог. Наука је једно од главних оруђа знања у откривању непознатог и давању одговора на питања са којима се свакодневно сусрећемо. Наука је посебно важна у разумевању богатства и комплексности друштва које стварамо свакодневно развијајући различите везе међу нама.

Фонд за науку је за протекле четири године развијао програме и процедуре, ширио партнерства, ослушкивао потребе истраживача и чинио велике напоре да успостави институцију какву имамо данас. У свим овим залагањима помогли су нам чланови Управног одбора Фонда за науку, у оквиру четворогодишњег мандата током којег је одржано 66 седница, успостављен рад једне потпуно нове институције, усвојено 10 програма и решавана су бројна питања од суштинске важности за рад и развој Фонда за науку и успешну реализацију научно-истраживачких пројеката. Овим путем желимо да се захвалимо проф. др Вуји Дрндаревићу, професору Електротехничког факултета Универзитета у Београду, проф. др Владану Вулетићу, професору на Технолошком институту Масачусетс, проф. др Момчилу Павловићу, научном саветнику на Институту за савремену историју, мр Гордани Даниловић Грковић, директорки Научно-технолошког парка Београд, и проф. др Јовану Бабићу, професору на Филозофском факултету Универзитета у Београду, на уложеној енергији, знању, искуству и мотивацији без којих Фонд за науку не би имао ове резултате са којима се данас поноси. Посебно се захваљујемо проф. др Вулетићу који је активно учествовао у раду Фонда и присуствовао свим седницама Управног одбора онлајн иако живи и ради у Сједињеним Америчким Државама.

Чланови УО Фонда за науку - проф. др Вуји Дрндаревић, проф. др Јован Бабић, мр Гордана Даниловић Грковић проф. др Момчило Павловић и в.д. директора Фонда за науку Милица Ђурић-Јовичић; Отварање програма АИ

Члан УО Фонда за науку проф. др Владан Вулетић и в.д. директора Фонда за науку др Милица Ђурић-Јовичић, Обележавање 100 дана рада Фонда за науку

Контакт

Фонд за науку Републике Србије

Адреса седишта:

Немањина 22-26, Београд, Србија

Адреса обављања делатности:

27. марта 39/II, I спрат, Београд, Србија

Контакт имејл:

kabinet@fondzanauku.gov.rs

Интернет страница:

www.fondzanauku.gov.rs

У заједничком циљу развијања науке, Фонд за науку остаје отворен за сва питања научне заједнице и њене конструктивне примедбе. Уколико имате коментар, похвалу, предлог или приговор које се односе на рад, програме или процедуре Фонда за науку РС, можете их послати на адресу: misljenje@fondzanauku.gov.rs

Рад Фонда за науку можете пратити преко друштвених мрежа

Instagram

fondzanauku_rs

Twitter

fondzanauku_rs

Facebook

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

LinkedIn

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

YouTube

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

#fondzanauku #nauka

#naukacespasisvet

#sciencefund #sfrs

#science #trustinscience

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

**#EY
ЗА ТЕБЕ**